

Hukuk Başarısız Olduğunda: Aile, Korku ve 7 Ekim'in Kökleri

9 Temmuz 2025 itibarıyla, İsrail-Filistin çatışması, devletin cezasızlığı ve uluslararası felcin sonuçlarının kasvetli bir kanıtı olarak duruyor. Bu sorumluluk boşluğunda, yalnızca ideoloji tarafından değil, aynı zamanda aileyi koruma içgüdüğü tarafından yönlendirilen çaresiz eylemler ortaya çıktı. İsrail'in belgelenmiş işkence ve çocuk istismarıyla karakterize edilen yaygın idari gözaltı uygulaması, uluslararası hukuku doğrudan ihlal etmeye devam ediyor. Ancak uluslararası toplum bunu durdurmak için çok az şey yaptı. Bu makale, 7 Ekim 2023'te 251 kişinin Gazze'ye götürüldüğü kaçırma olaylarının rastgele vahşetler olmadığını, sistemik adaletsizliğin öngörülebilir bir sonucu olduğunu savunuyor. Bunlar, hukukun koruma sağlamadığı ve çaresizliğin bir silaha dönüştüğü psikolojik ve siyasi bir gerçeklikten ortaya çıktı.

Bu hukuki olmayan eylemler tasvip edilmese de, köklerini anlamak, tüm bağlamı incelemeyi gerektirir: ezmek için tasarlanmış bir hukuk sistemi, müdahale etmeye isteksiz bir uluslararası toplum ve kitlesel gözaltı ve istismarla tetiklenen evrensel bir ebeveyn içgüdüğü. 1997 yapımı *Executive Target* filminde dramatize edildiği üzere, karısını kurtarmak için terörist bir komploya zorlanan bir adam, sevdiklerine yönelik tehdit geleneksel ahlaki gölgede bırakır. Kurumsal adalet başarısız olduğunda, bu içgüdü hem bir açıklama hem de bir uyarı haline gelir.

İsrail'in Hukuk İhlalleri: Toplu Ceza Olarak Gözaltı

On yıllardır İsrail, Filistinlilerin suçlama veya yargılama olmaksızın, genellikle belirsiz sürelerle ve gizli delillere dayanılarak hapsedilmesine olanak tanıyan bir idari gözaltı rejimini sürdürüyor. 1967'den beri yürürlükte olan bu uygulamalar, Dördüncü Cenevre Sözleşmesi'nin (Madde 64-66) ve Sivil ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin (Madde 9 ve 14) açık ihlalleridir.

2024'ün ortalarına kadar, 9.500'den fazla Filistinli İsrail gözetimindeydi ve Ekim 2023'ten bu yana en az 53 ölüm bildirildi—birçoğu Amnesty International'a göre işkenceyle bağlantılı. 14 yaşından küçük çocuklar cinsel aşağılama, dayak ve psikolojik istismara maruz kaldı. Bunlar izole aşırılıklar değil; bir bütün nüfusa karşı gözaltıyı silah haline getiren sistematik bir mekanizmanın özellikleridir.

Bu zorlama, bastırma ve kontrol stratejisi, 1979 Rehine Alımına Karşı Uluslararası Sözleşme'de tanımlanan rehine almaya benzer. Askeri mahkemelerde %99,7 mahkumiyet oranıyla, hukuki başvuru bir kurgudan ibarettir. Bu bağlamda, Filistinli aileler hukuk tarafından korunmaz—hukuk tarafından zulme uğrarlar. Hukuki çerçeve, tarihsel olarak devletin yasasının zulmü haklı çıkarmak için kullanıldığı ve dış güçler tarafından meydan

okunana kadar devam ettiği durumları yansıtan bir tahakküm mekanizması haline gelmiştir.

Uluslararası Suç Ortaklığı: Korumada Başarısızlık

BM organları, insan hakları kuruluşları ve uluslararası gözlemcilerden gelen kapsamlı belgelere rağmen, dünya harekete geçmekte başarısız oldu. İsrail'i gözaltı rejiminden sorumlu tutmak için anlamlı yaptırımlar, uluslararası kovuşturmalar veya diplomatik önlemler alınmadı. 2005 BM Dünya Zirvesi'nde onaylanan Koruma Sorumluluğu (R2P), devletler insanlığa karşı suçları önleyemediğinde uluslararası toplumun müdahale etmesini gerektirir. Ancak bu durumda uygulama mevcut olmadı.

2023 ve 2025 yılları arasındaki ateşkeste arabuluculuk yapılan mahkum değişimleri—özellikle 135 mahkumun serbest bırakılması—siyasi iradenin sonuçları değiştirebileceğini gösteriyor. Ancak bu anlar, kayıtsızlık normunun nadir istisnaları oldu. 2025'teki BM Genel Kurulu tartışmalarında yeniden teyit edildiği üzere, dünya R2P'yi sürdürme görevinde başarısız oluyor. Bu arada, Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin yavaş ilerleyen soruşturmaları uygulanabilir hiçbir eyleme yol açmadı. Filistinliler, cezalandırıcı bir işgal gücü ile gözlerini başka yöne çeviren bir uluslararası toplum arasında sıkışıp kalmış durumda.

Bu sessizlik istismarı mümkün kılıyor. Ruanda'dan Bosna'ya kadar uluslararası toplumun geçmişteki başarısızlıklarını hatırlatıyor—hukuki normların açık olduğu, ancak bunları uygulama iradesinin olmadığı yerlerde. Bu trajediler gibi, İsrail'in gözaltı sistemine verilen cezasızlık bir hesaplaşma talep ediyor.

Koruma İçgüdüğü: Hukuksuz Sistemler ve Psikolojik Tetikleyiciler

Hukuk çöktüğünde içgüdü devralır. Çocuklarını koruma dürtüsü, evrim tarafından yerleşik en güçlü insan dürtülerinden biridir. *Nature Reviews Psychology*'de (2024) yayınlanan bir araştırma, ebeveyn yatırımının farklı türlerde hayatta kalma stratejileriyle biyolojik olarak bağlantılı olduğunu gösteriyor. Çocuklara yönelik tehditler, özellikle bu tehditler sürekli ve çözümsüz olduğunda, derin nörolojik tepkiler—korku, saldırganlık, çaresizlik—tetikler.

2023'te *Journal of Traumatic Stress*'te yayınlanan bir çalışma, kolektif travma ve çaresizliğin reaktif saldırganlığı nasıl artırdığını vurguluyor. HubPages'teki "İçgüdü—Koruma İçgüdüğüyle mi Doğarız?" başlıklı makale (2024'te güncellendi), bunu sevdiklerinin tehlikede olduğu durumlarda sosyal ve hukuki normları aşan evrensel bir "anne ayı" refleksiyle karşılaştırıyor.

Bu gerçeklik, 1997 yapımı *Executive Target* filminde dramatize ediliyor; burada bir dublör, karısı rehin alındıktan sonra bir kaçırma komplosuna zorlanıyor. Bir aile üyesine yönelik tehdit, onu normalde asla düşünmeyeceği eylemlere itiyor. Bu anlatı, kurgusal olmasına rağmen, birçok Filistinli ailenin yaşadığı gerçeği yansıtıyor. 9.500'den fazla kişinin—çocuklar dahil—gözaltında tutulmasıyla, Filistin toplulukları kayıp, istismar ve ölüm korkusuyla sürekli yaşıyor.

Böyle bir ortamda, misilleme yapma, rehineyi rehineyle değiştirme dürtüsü sadece mantıklı değil, aynı zamanda kaçınılmaz hale gelir. 2011 mahkum değişimi—1.027 Filistinli'ye karşı bir İsraili esir—hukuk dışı baskının sonuç verdiğini gösterdi. Adaletin yokluğunda, çaresizlik bir strateji olur. 7 Ekim 2023, bu bağlamda anlaşılmalıdır: sistematik gözaltılar, uluslararası terk edilme ve kendi insanlarını koruma içgüdüğü tarafından şekillendirilen çaresiz bir eylem.

Seçici Öfkenin İkiyüzlülüğü

Hukuk dışı tepkileri, bunları provoke eden istismarlarla yüzleşmeden kınamak sadece ikiyüzlü değil, aynı zamanda tehlikelidir. Bu, devlet şiddetinin yasal ve görünmez olduğu, reaktif şiddetin ise suçlu ve kınanabilir olduğu ahlaki bir çifte standardı sürdürüyor. Bu dengesizlik, uluslararası hukukun meşruiyetini aşındırıyor.

Mantık basit: Adaleti sağlama görevine sahip kurumlar başarısız olursa, insanlar başka yollar bulur. *Executive Target*'teki kahraman, karısını kurtarmak için kimsenin yardım etmeyeceği bir durumda yasa dışı eylemi seçtiği gibi, aileleri hedef alındığında ve telafi yolu kalmadığında ezilen topluluklar da harekete geçer. Bu bir gerekçe değil, bir neden teşhisidir.

Tarih, gerçek sorumluluğun semptomları değil sistemleri hedef aldığını öğretir. Nürnberg Duruşmaları, çaresiz Alman vatandaşlarını suçlayarak başlamadı; cezasızlık yapılarını yıktı. Filistin'deki şiddet döngüsünü sona erdirmek için uluslararası toplum, köke yönelmelidir: İsrail'in sistematik ihlalleri ve onun askeri-hukuki aparatı.

Sonuç: İstismarı Sonlandır ya da Çaresizliği Bekle

İsrail'in yasal bahaneler üzerine inşa edilmiş ve şiddet yoluyla sürdürülen idari gözaltı sistemi, uluslararası hukukun ağır bir ihlalini temsil ediyor. Küresel toplumun, kendi insan hakları standartlarını—R2P veya ICC yetkileri yoluyla—uygulamadaki sürekli başarısızlığı, aileyi koruma içgüdüünün siyasi bir silaha dönüştüğü bir boşluk yarattı.

7 Ekim kaçınılmaz değildi, ancak öngörülebilirdi. Hukuk sistemleri çöktüğünde, en eski içgüdüler kalır. Çaresizleri kınamak yerine güçlülerini korurken, dünya bu çatışmanın kalbindeki yapısal adaletsizliklerle yüzleşmelidir.

İsrail'in gözaltı rejimini sona erdirmek, uluslararası sorumluluğu uygulamak ve hukuka olan güveni yeniden tesis etmek sadece hukuki bir zorunluluk değil, aynı zamanda gelecekteki çaresizliği önlemenin tek yoludur. Bu gerçekeleşene kadar, cezasızlık ve reaktif şiddet döngüsü, korku, travma ve en önemli şeyi koruma içgüdüğü tarafından sürdürülerek devam edecektir.